

Діяльність технічного комітету стандартизації «Ливарне виробництво»

З метою впровадження передових технологій виробництва литва для забезпечення потреб вітчизняних та закордонних споживачів на базі Фізико-технологічного інституту металів та сплавів Національної академії наук України створено технічний комітет стандартизації «Ливарне виробництво» замість технічного комітету стандартизації ТК 39, який вже багато років не виконував своїх функцій (Наказ Національного органу стандартизації від 17.06.16 р. № 180). Наказом від 26.07.16 р. № 214 затверджено Положення про ТК 177, згідно якого Головою ТК 177 призначено академіка НАН України Найдека Володимира Леонтіївича, заступником голови – кандидата технічних наук Клименка Степана Івановича, а відповідальним секретарем – кандидата наук з державного управління Стригуна Віталія Олексійовича.

Колективними членами ТК 177 зареєстровано ФТІМС НАН України, Асоціацію ливарників України, Департамент ливарного виробництва, Національну металургійну академію України та товариство «ТОВ «ВІЛІС».

Створено 4 підкомітети: «Металургія в машинобудуванні» (голова підкомітету – завідувач кафедри ливарного виробництва Національної металургійної академії України, м. Дніпропетровськ, д.т.н. Хричиков Валерій Євгенович), «Технології, обладнання та оснащення ливарного виробництва» (Голова підкомітету – директор Департаменту ливарного виробництва, к.т.н. Клименко Степан Іванович), «Ливарні матеріали» (Голова підкомітету зав. відділу ФТІМС НАН України, д.т.н. Затуловський Андрій Сергійович та «Технологічні процеси спеціальних способів литва» (Голова підкомітету, ст. наук. співробітник ФТІМС НАН України, к.т.н. Шалевська Інна Анатоліївна).

Об'єктами стандартизації вибрані наступні згідно з державним класифікатором ДК 004:2008 :

Код згідно з ДК 004:2008 (УКНД) - 77.140.80

– Плавка та заливка металу (плавка сталі, чавуну та незалізних сплавів).

– Лиття в піщані форми. Відливки. Приготування формувальних та стрижневих сумішей. Регенерація сумішей. Виготовлення форм.

– Ливарні сплави (спеціальні сплави, чавуни). Формувальні матеріали. Формувальні суміші.

– Спеціальні способи лиття (лиття по виплавлюваних моделях, лиття під тиском, лиття під низьким тиском, лиття безперервне, лиття відцентрове, лиття в кокіль).

Код згідно з ДК 004:2008 (УКНД) - 77.180

– Технології, обладнання та матеріали плавки та позапічної обробки чавуну, сталі та кольорових металів.

- Технологічні процеси та обладнання лиття у піщані форми.
- Технологічні процеси та обладнання спеціальних способів лиття.

Основним завданням ТК 177 визначено розробку державних стандартів України (ДСТУ) в галузі ливарного виробництва та перегляд і коригування діючих українських стандартів.

За результатами першого року діяльності, технічний комітет стандартизації 177 «Ливарне виробництво» переглянув 17 національних стандартів України та надав висновки до Національного органу стандартизації України.

2017 рік ТК 177 повністю присвятив розробці нового стандарту.

Так, наказами Мінекономіки України ліквідовано всі ГОСТи, які розроблено в Радянському Союзі до 1992 року. По деяких з них термін дії перенесено до 1 січня 2017 року, або ж до 1 січня 2018 року. До цього терміну технічні комітети повинні розробити Державні стандарти України.

З метою заміни міждержавного стандарту ГОСТ 977-88 «Отливки стальные. Общие технические условия» Фізико-технологічним інститутом металів та сплавів Національної академії наук України розроблено національний стандарт України «Виливки зі сталі. Загальні технічні умови».

З метою реалізації зазначеної розробки було виконано науково-дослідну роботу «Розробка розділу «Марки» Державного стандарту України «Виливки зі сталі. Загальні технічні умови» (державний реєстраційний номер 0116 U 008920). В процесі виконання вищевказаної НДР було досліджено положення ГОСТ 977-88 та ряду національних та європейських стандартів на марки сталей, проведено порівняльний аналіз марок сталі, наведених у ГОСТ 977-88 та в ряді європейських стандартів, створено таблицю відповідності маркування сталі згідно національного стандарту до маркування сталі згідно з ДСТУ EN 10027-1:2004. Також проведено дослідження та включено до національного стандарту України «Виливки зі сталі. Загальні технічні умови» нові методи контролю, розроблені в Україні та наведені у державних стандартах України.

Впровадження національного стандарту України «Виливки зі сталі. Загальні технічні умови» буде сприяти науково-технічному співробітництву і впровадженню передових технологій виробництва литва для забезпечення потреб вітчизняних та закордонних споживачів, а також підвищенню ступеня відповідності продукції, процесів та послуг їх функціональному призначенню, усуненню технічних бар'єрів у торгівлі та запобіганню їх виникнення, підтриманню конкурентоспроможності вітчизняної продукції на міжнародному ринку.

В. О. Стригун, Л. С. Чаплигіна